

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/19/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124451901
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124451901.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu TOMAR best I, s.r.o., so sídlom Obrancov Mieru 357, Spišská Teplica, IČO: 47 973 706, zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, Poprad, IČO: 44 25 029, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov SNP 89, so sídlom Slovenského národného povstania 89, Hranovnica, IČO: 37 880 888, zastúpenému advokátom Mgr. Petrom Lindemanom, so sídlom Murgašova 86/1, Poprad, IČO: 42 239 290, o zaplatenie 705,66 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 22Cb/31/2025, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 22Cb/31/2025 je Okresný súd Poprad.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 10.03.2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tvrdením, že v danej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale o špecifický občianskoprávny spor, nakoľko spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení (ďalej tiež „ZoVB“) nevystupuje ako podnikateľský subjekt (sám za seba), ale ako subjekt zastupujúci vlastníkov bytov a nebytových priestorov. V tejto súvislosti súd poukázal aj na spotrebiteľský charakter posudzovanej zmluvy o dielo, keď konštatoval, že uplatnená pohľadávka je pohľadávkou proti vlastníkom bytov a nebytových priestorov, ktorí sú zastúpení žalovaným spoločenstvom vlastníkov bytov. Na uvedené nemá vplyv ani to, že strany si podľa § 262 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

(ďalej tiež „ObZ“) dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom. Okresný súd Prešov podporne poukázal na závery v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31.05.2023 a v uzneseniach najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/15/2024, sp. zn. 5Obdo/21/2022.

3. Z uvedených dôvodov Okresný súd Prešov predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 2 ods. 22 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Poprad je mesto Poprad; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Poprad a Kežmarok. Okresný súd Poprad má pracovisko v meste Kežmarok.

14. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia

podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

15. Podľa § 261 ods. 1 ObZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

17. Podľa § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

18. Podľa § 52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej tiež „OZ“), ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

19. Podľa § 9 ods. 7 ZoVB, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

20. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

21. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko mal zrejme za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde, ibaže by si strany pri vzniku záväzku dohodli v zmysle § 262 ods. 1 ObZ, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObZ, sa spravuje Obchodným zákonníkom.

22. V predmetnom spore sa žalobca (podnikateľský subjekt) domáha voči žalovanému (spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov) uhradenia faktúr za vykonané stavebné práce na základe zmluvy o dielo, označenej ako „Zmluva o dielo č. TOMAR/SNP 89 uzatvorená podľa ustanovení § 536 a nasl. Obchodného zákonníka“. Uvedené nasvedčuje tomu, že došlo k dohode podľa § 262 ods. 1 ObZ o voľbe režimu Obchodného zákonníka na daný záväzkový vzťah. V tejto súvislosti je však nutné

zdôrazniť, že žalovaný v konaní nevystupuje vo vlastnom mene ako právnická osoba, ale vystupuje ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí sa v tu posudzovanom záväzkovom vzťahu vyznačujú statusom spotrebiteľa, nakoľko podľa § 52 ods. 4 OZ je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike nekoná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania. V zmysle poslednej vety citovaného § 52 ods. 2 OZ, sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Na základe uvedeného nie je možné konštatovať, že ide o obchodnoprávny spor z dôvodu voľby Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 ObZ.

23. Najvyšší súd dodáva, že žalované spoločenstvo, ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, nie je podnikateľom, pričom ide o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov. Jeho postavenie v spore vyplýva zo zastupovania vlastníkov bytov ex lege, nakoľko spoločenstvo vlastníkov bytov vykonáva v zmysle § 9 ods. 7 ZoVB správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov teda aj v predmetnom spore koná v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného vyplýva, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže pri vzniku záväzkového vzťahu na strane vlastníkov bytov a nebytových priestorov nebola splnená podmienka statusu podnikateľa. Aj na základe toho možno konštatovať, že medzi žalobcom a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah a prejednávany súdny spor nemá obchodnoprávny charakter (obdobne viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/21/2022 z 27. septembra 2023, resp. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/15/2024 z 26. júna 2024).

24. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. e) CSP] a nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu je dôvodný.

25. Keďže v danom prípade bolo zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým na návrh žalobcu postúpil spor Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Okresný súd Poprad.

26. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

27. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.